

Hội thảo quốc tế “Triển khai tài nguyên giáo dục mở: bản quyền và giải pháp”

Ngày 19/10/2017, Trường Đại học KHXH&NV, ĐHQG Hà Nội cùng Văn phòng UNESCO tại Việt Nam phối hợp tổ chức Hội thảo quốc tế “Triển khai tài nguyên giáo dục mở: Bản quyền và Giải pháp”. Đây là hội thảo quốc tế lần thứ 3 về lĩnh vực tài nguyên giáo dục mở (Open Educational Resources - OER), do Khoa Thông tin-Thư viện của Nhà trường trực tiếp triển khai, có sự tham gia hợp tác của nhiều tổ chức nghiên cứu và các trường đại học trong nước và quốc tế với mục tiêu nâng cao nhận thức và xây dựng nền tảng pháp lý cho việc sử dụng bản quyền và giấy phép mở trong xây dựng tài nguyên giáo dục mở tại Việt Nam.

Tham dự Hội thảo lần này có gần 70 chuyên gia, nhà khoa học, lãnh đạo các cơ quan nghiên cứu, giáo dục và quản lý trong và ngoài nước.

Nội dung của Hội thảo lần này tập trung vào hai vấn đề thách thức lớn của quá trình triển khai tài nguyên giáo dục mở, đó là: Bản quyền và Giấy phép mở.

Phát biểu khai mạc Hội thảo, GS TS Nguyễn Văn Kim (Phó Hiệu trưởng Nhà trường) nhấn mạnh: *“Việt Nam đang hội nhập với thế giới trong bối cảnh một nền khoa học mở và cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Đây là những thuận lợi và cũng là những thách thức lớn trong quá trình phát triển của đất nước. Nghiên cứu và thúc đẩy các chương trình, dự án trong lĩnh vực tài nguyên giáo dục mở thực sự phù hợp và cấp thiết để phát triển một nền khoa học mở, bắt nhịp với xu hướng toàn cầu”*. Ông cũng bày tỏ hy vọng rằng, những vấn đề được nêu và thảo luận trong hội thảo lần này sẽ góp phần phân tích, đề xuất các giải pháp hiệu quả để việc ứng dụng và phát triển bền vững tài nguyên giáo dục mở tại Việt Nam ngày càng sâu rộng, phục vụ đắc lực cho công tác phát triển giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ.

Tại Hội thảo, các đại biểu cũng được nghe Báo cáo đề dẫn của TS Đỗ Văn Hùng (Trưởng Khoa Thông tin-Thư viện, Trường ĐHKHXH&NV) nêu chi tiết thực trạng và các thách thức đặt ra trong quá trình triển khai OER tại Việt Nam thời gian qua. Trong những năm gần đây, OER tại Việt Nam đã triển khai 02 mô hình thử nghiệm, nhiều hội thảo chuyên sâu, các cuộc tập huấn và hướng tới một sự cam kết hành động trong tương lai. Thực tế cho thấy, mặc dù giá trị của khái niệm “mở” hoàn toàn phù hợp với xu hướng của khoa học công nghệ toàn cầu, của những mục tiêu phát triển bền vững mà Liên hợp quốc đề ra, nhưng cho đến nay tại Việt Nam cũng như trên thế giới vẫn còn nhiều vướng mắc. Tại Việt Nam, các đơn vị đang phải đứng trước thách thức: thiếu định hướng về công nghệ mở, chưa có chính sách cho truy cập mở, lúng túng trong vấn đề pháp lý và giấy phép mở. Những mâu thuẫn trong các mối quan hệ giữa lợi ích, giá trị của “Mở”, với hệ thống pháp luật,

vấn đề vi phạm bản quyền... Chính vì vậy, cần tìm ra một tiếng nói chung, một con đường để cách tiếp cận và triển khai OER thực sự khả thi và hiệu quả.

Hội thảo đã được nghe các báo cáo trình bày về vấn đề xử lý bản quyền đối với dữ liệu mở và truy cập mở ở trong và ngoài nước; các giải pháp, đề xuất đối với vấn đề bản quyền tác giả và vi phạm bản quyền; khắc phục những rào cản trong bảo hộ quyền tác giả; vai trò của giáo viên trong việc sử dụng và sản xuất tài nguyên... Các ý kiến trao đổi tại Hội thảo của các đại biểu đã chia sẻ và gợi mở nhiều ý tưởng cho việc nghiên cứu, triển khai và giải quyết các thách thức đặt ra đối với OER tại Việt Nam, đặc biệt là việc tháo gỡ những rào cản về vấn đề giấy phép và bản quyền. Các báo cáo tham luận dù được trình bày với các cách tiếp cận và những góc độ khác nhau nhưng đều quy về một điểm chung, khẳng định OER là một công cụ hữu hiệu đối với công cuộc đổi mới giáo dục đại học Việt Nam nói riêng và nền khoa học, công nghệ nói chung. OER chỉ có thể trở thành hiện thực khi các nút thắt về rào cản được giải quyết, đó là vấn đề về sở hữu trí tuệ và quản lý Nhà nước, đồng thời, sự đồng lòng, chia sẻ và hợp tác chặt chẽ giữa các cá nhân, tổ chức liên quan sẽ làm cho OER ngày càng được nhân rộng và hiệu quả, thúc đẩy xã hội không ngừng phát triển.

NH